

EEN MODERNE BEDRIJFSNOODORGANISATIE

16 OCT 2014 10:00

De coöperatie AVEBE is een wereldwijd opererende onderneming die producten levert op basis van aardappelzetmeel en aardappeleiwit voor toepassingen in (dier)voeding, papier, bouw, textiel en grondstoffen. De productie verloopt middels hoogwaardige processen in complexe installaties, waarbij gewerkt wordt met diverse 'gevaarlijke' stoffen, zoals natronloog, propyleenoxide en zwavelzuur. G4S ondersteunt AVEBE met het trainen van 115 'first responders' om de omvorming naar een bedrijfsnoodorganisatie op maat te realiseren.

Het hoofdkantoor van AVEBE is gevestigd in Veendam. In Groningen en Drenthe zijn drie productie locaties: Foxhol, Ter Apelkanaal en Gasselternijveen. Daarnaast zijn er nog twee locaties in Duitsland (Lüchow en Dallmin) en is er een locatie in Zweden (Malmö). Twee Nederlandse vestigingen vallen onder de BRZO, waarin eisen gesteld worden aan bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken. Avebe heeft hiervoor van oudsher een vrijwillige bedrijfsbrandweer, een BHV-organisatie en een separate EHBO-organisatie.

NAAR EEN MODERNE BEDRIJFSNOODORGANISATIE

Harmannus Groenier is manager Auditing en Systems bij AVEBE. 'Rond 2010 namen we de veiligheidssituatie onder de loep en kwamen we tot de conclusie dat de inrichting niet afdoende was en niet meer aan de eisen van de tijd voldeed.' Het bleek dat de vrijwillige bedrijfsbrandweer – mede door automatiseringslagen in de

productieprocessen – niet meer voldoende bemand was om rond de klok inzetbaar te zijn. ‘Daarnaast constateerden we dat AVEBE naar een veiligheidsorganisatie toe moest, passend bij ons specifieke bedrijf. En dat is niet een vrijwillige bedrijfsbrandweer die een kopie is van de overheid, maar een ‘first responder’-organisatie, die een snelle inschatting kan maken van een calamiteit en hierop kan reageren, maar vooral kan opschalen en de overheidsbrandweer van nauwkeurige informatie en defensieve ondersteuning kan voorzien.’

VAN OFFENSIEVE BEDRIJFSBRANDWEER...

‘Voor 2010 was onze brandweer dus een kleine overheidsbrandweer’, vervolgt Groenier, ‘compleet met een tankspuitauto die bezet is met zes man. Dit onder het adagium; “We willen alle voorkomende situaties kunnen beheersen”. Wat je hiermee over het hoofd ziet is dat we bij een calamiteit feitelijk buitenwettelijk opereren. We zijn namelijk gewoon gebonden aan de Arbowetgeving. Kort gezegd, je mag als werknemer bij een calamiteit niet zomaar een brandend gebouw inrennen, ook al ben je van de vrijwillige bedrijfsbrandweer. Daar zitten consequenties aan, voor medewerker en bedrijf. In het ergste geval overkomt iemand iets en is er sprake van zwaar letsel. De situatie kan voor de rechter komen en als bedrijf heb je verkeerd gedrag gestimuleerd.’

... NAAR EEN PREVENTIEVE ORGANISATIE

Daarom kiest AVEBE nu voor first responder teams. ‘Een eenheid die bestaat uit een geborgd aantal first responders, onder leiding van een bevelvoerder’, legt Groenier uit. De omvang van een team is gebaseerd op de calamiteitenscenario’s van de betreffende locatie. Alle teamleden hebben dezelfde opleiding genoten. De bevelvoerder (de first responder leader) bepaalt de inzet. ‘Hiermee krijgen de medewerkers meer specialistische taken die gericht zijn op een eerste verkenning, op redding en op het beperken van het incident. Centraal staat het voorbereidend en ondersteunend zijn op de overheidshulpdiensten. Wanneer een incident zich voordoet, wordt ter plaatse een beeld gevormd en van daaruit snel bepaald of acties vanuit de veiligheidskaders uitgevoerd kunnen worden of dat er opgeschaald moet worden naar een inzet van de overheidsdiensten.’

INVESTEREN IN VEILIGHEID

De inrichting van de noodorganisatie is geen bezuiniging, maar levert uiteindelijk toch een besparing op. ‘Op termijn besparen we op bijvoorbeeld dure brandweerwagens, uitgebreide oefeningen en onderhoud’, zegt Groenier. ‘Maar op dit moment investeren we juist heel veel: in de specialistische kennis en expertise van de manschappen, uitrusting, een snel interventievoertuig met

schuimblusinstallatie, maar ook in sprinklers en stationaire voorzieningen op maat in de diverse gebouwen. Voor een traject van deze omvang geldt; je moet het goed doen of helemaal niet. Met de inrichting van de nieuwe bedrijfsnoodorganisatie voldoen we niet alleen aan de overheidsrichtlijnen, maar gaan we een stap verder. Ik denk dat we die verplichting ook hebben, naar ons personeel en onze omgeving.'

CULTUUROMSLAG

Een overgang als deze vraagt een flinke cultuuromslag. De voormalige bedrijfsbrandweer van AVEBE bestond uit gepassioneerde hoogopgeleide vrijwilligers, en in eerste instantie lijkt de overgang naar first responder een downgrade. Maikel van Putten, risicomanagement specialist bij AVEBE, zegt: 'Natuurlijk ondervonden we in het begin weerstand. Je komt toch aan de identiteit van de bedrijfshulpverlening en daarmee de hulpverleners. Daarom hebben we geïnvesteerd in communicatie, voorlichting en periodiek overleg met de coördinatoren van de locaties; waarom doen we dit, waar zitten knelpunten en wat levert het op. Daarbij maakt G4S de trainingen uitdagend en weet de instructeur hoe je de mannen benadert. Ik denk dat de noodzaak bij alle betrokkenen wel is doorgedrongen en dat we samen tot de conclusie zijn gekomen dat wij onze kennis van de organisatie, de fabrieken en installaties en de risico's met de overheidsdiensten moeten delen. Zo kom je tot een maximale dekking van de veiligheid.'

Een mooi voorbeeld is een medewerker van één van de productielijnen die zich als vrijwilliger voor een first responder team opwierp met de woorden: 'Ik stel me beschikbaar om jullie te helpen in nood, maar wie is bereid om mij te helpen als het nodig is?' Dit heeft geresulteerd in extra aanmeldingen vanuit 'zijn ploeg'.

UITDAGENDE TRAININGEN

Een andere - en niet onbelangrijke - motivator is de uitdagende training tot first responder. 'G4S geeft de trainingen voor 99 procent op locatie', zegt Van Putten. 'Dit maakt de trainingen praktisch en herkenbaar voor onze mensen omdat ze op onze situatie en risico's toegesneden zijn. Ook is de opleiding breder; we behandelen voor alle hulpverleners EHBO, scenariotraining en het gebruik van persoonsbeschermende middelen. Deze trainingen worden afgesloten met een certificaat en de manschappen krijgen - naast bedrijfsmatige vrijstelling voor het volgen van vervolgcursussen - een passende beloning. Natuurlijk vragen we als AVEBE hiervoor wel de volle inzet van de manschappen; de noodorganisatie is dan wel vrijwillig, maar zeker niet vrijblijvend. Nogmaals: we vinden dat we het goed en veilig moeten doen, voor het bedrijf, de medewerkers én de omgeving.'